

Udlændinge-, integrations- og
Boligministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

København, den 6. januar 2016

Høring over lovforslag nr. L 87 af 10. december 2015 om ændring af udlændingeloven (Udskydelse af retten til familiesammenføring for personer med midlertidig beskyttelsesstatus, skærpelse af reglerne om tidsubegrænset opholdstilladelse, skærpelse af reglerne om inddragelse af flygtninges opholdstilladelse m.v.)

Dansk Psykolog Forening takker for det tilsendte materiale samt muligheden for at afgive høringssvar.

Nærværende høringssvar forholder sig i nævnte rækkefølge til generelle bemærkninger til lovforslaget, adgang til familiesammenføring, samt afskaffelse af asylansøgere adgang til indkvartering i egen bolig uden for asylcentre.

Generelle bemærkninger til lovforslaget

Lovforlaget L87 og tidligere vedtagne stramninger på flygtningeområdet tydeliggør regeringens ønske om at begrænse tilstrømningen af flygtninge generelt. De skærpede krav til opnåelse af tidsubestemt ophold – heriblandt sprogkundskaber og beskæftigelse – vil være vanskelige for mange at honorere, hvorfor det virker sandsynligt, at kun de bedst uddannede og mindst traumatiserede flygtninge vil kunne indfri dem. Desuden opstilles integrationskrav til selv kvoteflygtninge, der traditionelt har været de mest traumatiserede flygtninge. Ses disse to forhold sammen, er der en sandsynlighed for, at L87 vil medføre, at Danmark ikke hjælper de flygtninge, som har været hårdest ramt af tortur og forfølgelse. Dette skyldes, at nævnte flygtningegruppe vil være mest traumatiseret og dermed mindst integrationsparat, men ikke desto mindre i stort behov for tryghed og asyl.

Desuden vil Dansk Psykolog Forening påpege, at modtagelse af asylansøgere med kropsvisitering og ransagning af personlige ejendele medfører stor risiko for krænkelse af personlig integritet og værdighed. Menneskers identitet udgøres bl.a. af deres påklædning, smykker og personlige effekter. Asylansøgere har med andre ord behov for retten til at eje andet end deres krop og det tøj, de står i. De personlige effekter repræsenterer ydermere minder fra fortidens liv og forladte familiemedlemmer, hvormed de udgør en vigtig del af flygtningenes identitet.

Det er Dansk Psykolog Forenings overordnede vurdering, at de foreslåede stramninger vil øge risikoen for, at asylansøgere lider varig skade på psykisk velbefindende, psykologisk udvikling og kognitive funktioner.

Derudover vurderes stramningerne at reducere chancerne for et konfliktfrit og velintegreret ophold i Danmark, uanset varigheden af dette. For de asylansøgere, som vil få et længere/permanent ophold i Danmark, må man forvente at tilpasningshastighed og integration til de danske forhold vil reduceres som konsekvens af stramningerne, og at dette indebærer øget grad af kriminalitet, øget forekomst af psykiske lidelser og lavere beskæftigelsesgrad. Baggrunden for vurderingen vil blive uddybet nedenfor.

Adgang til familiesammenføring

Af lovforslaget L87 fremgår det, at adgangen til familiesammenføring til udlændinge med midlertidig beskyttelse udskydes, således at den gældende periode på et år forlænges til tre år. Dansk Psykolog Forening forventer, at dette både vil have store menneskelige og samfundsmæssige konsekvenser.

Lovforslaget vil sætte flygtningebørnenes udvikling og evne til at fungere i Danmark langt tilbage. For de pågældende børn og unge vil konsekvenserne af længere tids adskillelse fra den nærmeste familie være betydelige og vil kunne præge dem resten af livet i form af psykiske vanskeligheder og kognitive dysfunktioner. Dette er konsekvenser, der rækker langt ud over de tre års ventetid, som lovforslaget vil medføre.

Både flygtningebørnene og deres forældre vil være traumatiserede. Først på grund af flugten til Danmark, dernæst på grund af tre års adskillelse. Og endelig fordi de børn, som venter i hjemlandet i flygtningelejre, har været udsat for en langvarig og ekstrem grad af utryghed og mangel på stimulation, før de kommer til Danmark. Dette problem forsvinder ikke, såfremt et barn eller ungt menneske ankommer uledsaget til Danmark, da den lange adskillelse fra den nærmeste familie også i dette tilfælde vil gøre sig gældende.

Helt konkret vil børnene blive påvirket, da menneskers evne til at danne relationer til andre mennesker udvikles i den tidlige barndom i samspillet i nære relationer - typisk via forældrene. Hvis et menneske ikke opnår disse kompetencer, vil det svække personen for livet og medføre øget tilbøjelighed til at udvikle psykiske lidelser samt gøre det sværere at skabe bæredygtige relationer til andre mennesker.

Også børnenes muligheder for at klare sig i skolen forringes af en årelang adskillelse fra f.eks. far eller mor. Familieadskillelsen har således en negativ effekt på børnenes uddannelsesmæssige formåen i skolen. Desuden vil mange have et behandlingsbehov ved ankomsten til DK og flere år frem. Endvidere får børnene behov for ekstra sociale- og skolemæssige ydelser, som koster kommunerne dyrt.

Samlet set fraråder Dansk Psykolog Forening en forringelse af adgangen til familiesammenføring. Den primære årsag er, at der er en betragtelig risiko for, at stramningerne vil medføre livslange skader på børnenes udvikling - herunder både psykiske tilstand og kognitive formåen.

Afskaffelse af asylansøgere adgang til indkvartering i egen bolig uden for asylcentre.

Lovforslaget indebærer desuden, at asylansøgenes muligheder for indkvartering uden for asylcentre afskaffes. Gældende lov fastslår, at børnefamilier har gavn af ophold i egen bolig eller som gæst i private hjem, hvilket Foreningen tilslutter sig.

Livet i et asylcenter er præget af mange mennesker, uro, skiftende kontakter og indimellem af konflikter og voldelige sammenstød. Disse forhold egner sig ikke som rammer for børns udvikling. Denne vurdering skærpes yderligere af, at der er tale om børn, som er særligt sårbare med svære oplevelser i bagagen, og som derfor har et skærpet behov for rolige rammer præget af forudsigelighed og kontinuitet. Børn, som

opholder sig længere tid i centrene, vil derfor være i betragtelig risiko for, at deres psykiske og kognitive udvikling påvirkes i negativ retning ligesom risikoen for resistente og permanente skader er betydelig.

Voksne, der søger asyl og bor på et dansk asylcenter i længere tid, og som forhindres i at tage initiativ til at få fodfæste og etablere et selvforsørgende liv for sig selv og sin familie, må forventes at opleve stor frustration over det vakuum, som deres liv er i under den til tider lange ventetid. Det betyder selvsagt, at mulighederne for integration i det danske samfund er fraværende, da lovgivningen blokerer herfor. Derudover betyder det, at der vil være en øget grad af konflikt på centrene, at flere vil udvikle psykiske lidelser og at modtageligheden for danske normer og værdier vil være aftagende, idet asylansøgerne vil opleve sig marginaliserede og stigmatiserede af det samfund, som de opholder sig i. Denne stigmatisering og marginalisering må desuden forventes at øge graden af kriminalitet i gruppen.

Mange asylansøgere kommer fra lande, hvor det er usandsynligt, at de kan vende tilbage inden for en kortere årrække, hvorfor man må forvente, at stramningerne forlænger deres ophold i lejrene og dermed forlænger og øger den belastning, som opholdet er for både børn og voksne jf. ovenstående.

Af hensyn til børnenes udvikling, såvel som forældrenes evne til at dække børnenes behov, anbefaler Dansk Psykolog Forening således, at man fastholder muligheden for, at familier kan etablere et familieliv under rolige forhold uden for asylcentre. Derudover bør lovgivningen sikre, at uledsagede børn får de bedste rammer for en sund udvikling, der reducerer risikoen for resistente og permanente skader.

Med venlig hilsen

Eva Secher Mathiasen

Formand, Dansk Psykolog Forening

